

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. Mw. drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Datum
5 september 2019
Kenmerk
SEC/U201900695
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Geurregelgeving veehouderijen

Geachte mevrouw van Veldhoven-van der Meer,

Ten behoeve van uw beleidsreactie over het rapport van de commissie Biesheuvel vragen de provincies en gemeenten (IPO en VNG) uw aandacht voor een aantal aanbevelingen ten behoeve van de geurregelgeving veehouderijen. Hoewel wij als decentrale overheden het toejuichen dat gemeenten in de Wet geurhinder en veehouderij (Wvg) beleidsvrijheid hebben om zelf geurnormen vast te stellen, ervaren wij echter dat dit onvoldoende handvaten biedt om de totale geurproblematiek op te lossen.

Daarop is de regelgeving in 2016 geëvalueerd. De bestuurlijke werkgroep Verdaas heeft in oktober 2016 geconstateerd dat de Wgv onvoldoende handvatten biedt om bestaande geuroverlast tot een aanvaardbaar niveau te brengen. Uit de evaluatie kwamen twee belangrijke verbeterpunten naar voren:

- het toetsen van vergunningen aan cumulatie van geur
- het schrappen van de 50% regeling bij overschrijding van de geurnormen.

Daarnaast heeft de commissie Biesheuvel naar aanleiding van de tegenvallende geurverwijdering van combiluchtwassers ook een rapport met aanbevelingen uitgebracht. Wij onderschrijven het advies dat de geurregelgeving voor veehouderijen aangepast moet worden, en vinden dit een nuttige aanvulling op het advies van de werkgroep Verdaas, omdat de cumulatietoets voor vergunningaanvragen ook hierin terugkomt. Daarnaast zien wij perspectief in de aanbevelingen voor de lange termijn (grenswaarden, meten en sensortechniek, mogelijkheden voor decentrale overheden om in te grijpen in bestaande overlastsituaties).

Ook constateren we dat het ministerie samen met andere partijen concrete maatregelen neemt. De saneringsregeling varkenshouderij en het stoppen van de zogenoemde gedoogstoppers is daar een

voorbeeld van. En wij zullen ons inzetten om deze regeling tot een succes te maken zodat de naar schatting honderden locaties daadwerkelijk hun bedrijfsvoering beëindigen.

Een ander voorbeeld is het overleg met de sector waarin gewerkt wordt aan het opheffen van de vrijstelling van emissie-eisen voor biologische veehouderijsectoren.

Alle goede ontwikkelingen ten spijt zijn deze niet voldoende om de geuroverlast rond veehouderijen op te lossen en afdoende te beheersen. Daarvoor is het nodig om de aanbevelingen van de werkgroep Verdaas en de commissie Biesheuvel zo spoedig mogelijk te vertalen naar de daarvoor geëigende wet- en regelgeving. Volgens het IPO en de VNG is het nodig om langs meerdere sporen te werken aan oplossingsrichtingen voor de korte en lang termijn. Om dit te kunnen bewerkstelligen pleiten wij voor het instellen van een interbestuurlijke 'taskforce' (Rijk, provincies, gemeenten) met de opdracht om aanbevelingen en adviezen uit te werken tot concrete voorstellen voor aanpassing van wet- en regelgeving en innovatie en onderzoek.

Vanuit beide adviezen komen wij tot de volgende aanbevelingen voor uw te nemen beleidsadvies:

1. Snel ontwikkelen van een robuust geurbeleid veehouderij. Een robuust geurbeleid bevat volgens ons de volgende onderdelen:
  - a. Introduceren van een cumulatietoets bij de vergunningverlening (achtergrond geurbelasting)
Bij vergunningverlening wordt alleen de individuele geurbelasting getoetst. Wij stellen voor te bepalen dat bij vergunningverlening ook rekening wordt gehouden met de cumulatieve geurbelasting. Bij een ruimtelijke afweging moeten ook andere bronnen dan stallen van veehouderijen worden meegenomen.
  - b. We steunen de aanbeveling van de commissie Verdaas om de vaste afstanden voor melkveebedrijven te wijzigen naar bepalingen waar gewerkt wordt met een gestaffelde afstandseis, die afhankelijk is van de omvang van het melkveebedrijf.
  - c. De 50% regeling doorhalen.
De overbelasting op geurgebied door een bedrijf kan jaren blijven bestaan. Op basis van de 50% regel mag een ondernemer, indien hij een nieuwe stal erbij bouwt met bijvoorbeeld een goede luchtwasser, de helft van de daarmee behaalde geuremissiereductie 'opvullen' met dieren en de andere helft komt ten goede aan lagere bedrijfsemissie. Er is dan weliswaar lagere geurbelasting op omliggende woningen, maar de geurbelasting kan aldus legaal boven de geurnorm blijven. Anno 2019 is dat niet meer gewenst. Wij stellen voor deze 50% regeling door te halen, en te bepalen dat in overbelaste situaties de geuremissie bij uitbreiding wordt teruggebracht tot de normwaarde.

Bij het doorhalen van de 50% regeling is het noodzakelijk om een APK voor bestaande stallen in te voeren, omdat er anders een stand-still dreigt waardoor in de betreffende overbelaste situaties helemaal geen reductie wordt bereikt. Die APK dient in samenhang te zijn met een systematiek voor het toepassen van BBT en geurnormen wat in de pilot in het kader van het schone lucht akkoord wordt voorbereid. In de pilot willen we in de praktijk het terugdringen van de overbelasting onderzoeken. Bijvoorbeeld dat met de APK in combinatie met het doorhalen van de 50% regeling de overbelasting kan worden weggenomen.
  - d. Een samenhangend stelsel te introduceren op basis van BTT, APK voor bestaande stallen en geurnormen.
Zoals de cie Biesheuvel adviseert zouden de decentrale overheden meer mogelijkheden moeten hebben om in te grijpen in bestaande overlastsituaties. Wij denken daarbij aan het kunnen voorschrijven van de best beschikbare technieken (BBT) voor zowel bestaande als nieuwe stallen met het doel de geuroverlast zover mogelijk te verminderen c.q. te voorkomen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is (het voormalige 'Alara-beginsel'). Onder de huidige geurregelgeving sneuvelen vergunningvoorschriften met dit doel bij de rechter.

Er dient een goede juridische basis te komen om met een adequate onderbouwing BBT voor te kunnen schrijven bij het verlenen van vergunningen en voor het actualiseren van reeds verleende vergunningen - de door ons zo genoemde 'APK voor stallen'.

Aangezien het gaat om het voorkomen en/of verminderen van geuroverlast is het logisch om een norm te bepalen voor een maximale geurbelasting (aanvaardbaar niveau). Het toepassen van BBT en de APK heeft niet alleen als doel te voldoen aan de maximale waarde voor de geurbelasting of deze zo dicht mogelijk te benaderen, maar ook om in alle gevallen de geuremissie zoveel mogelijk te beperken (binnen de grenzen van wat haalbaar en betaalbaar is).

Ernstige geuroverlast kan nu niet door het bevoegde gezag worden opgelost. Op grond van jurisprudentie wordt een stalsysteem, dat voldoet aan de maximale ammoniak-emissiewaarden van het besluit emissiearme huisvesting, gezien als een stal waar de best beschikbare techniek reeds is toegepast. Daardoor is verdergaande geuremissiereductie juridisch niet afdwingbaar, terwijl in veel gevallen wel emissiearme systemen beschikbaar zijn met een hogere geurreductie. Provincies en gemeenten willen met de 'BBT en APK-werkwijze' gaan experimenteren, samen met het Rijk. De voorbereiding om hiertoe pilots op te zetten in de regio Foodvalley en in Noord-Brabant is al gestart in het kader van het schone lucht akkoord. De provincies zijn bereid hier mede in te investeren met menskracht en middelen.

2. Reparatie van de bestaande combiluchtwassers.

Eind 2019 wordt het rapport van de Wageningen Universiteit verwacht over de mogelijkheden om het geurverwijderingsrendement van de combiluchtwassers te verbeteren, nu dat zo tegen bleek te vallen. Op basis van de rapportage willen wij meedenken over een herstelplan voor bestaande combiluchtwassers. Dit is van belang om de bestaande geuroverlast te verminderen in de omgeving van veehouderijen waar deze luchtwassers worden toegepast. Dit is ook van belang voor ruimtelijke plannen van gemeenten welke momenteel belemmerd worden door de omvang van de geurcontouren rond deze veehouderijen met combiluchtwassers.

Daarnaast vragen wij aandacht voor het vergelijken van faal- en succesfactoren van slecht en goed werkende bestaande combiwassers, het verplichten van certificering, het afsluiten van onderhoudscontracten en het optimaliseren van het toezicht door elektronisch monitoren van luchtwassers. Wij willen ons inzetten om hierop te handhaven.

Met het oog de aanpak van bestaande stallen vragen wij ook aandacht om, in combinatie met punt 1d, rekening te houden met de afschrijvings- en vervangingstermijnen van bestaande *luchtwassers*, en dit ook op te nemen in de regelgeving.

3. Intensiveren innovatie en onderzoek naar brongerichte geurreductie. Hiermee willen we geuremissies in de stal te voorkomen (de stal van de toekomst). Hier ligt ook een relatie met het verduurzamingspoor van de Saneringsregeling varkenshouderij (Srv), de bijdrage die provincies daaraan leveren en de regiodeal Foodvalley voor het ontwikkelen van emissiearme technieken.

4. Intensiveren van innovatie en onderzoek naar geurmetingen. Wij steunen het doel om betrouwbare meet-/sensorechniek voor gebruik in de veehouderijpraktijk te ontwikkelen. Dit om de toetsing aan emissiegrenswaarden mogelijk te maken (zoals cie Biesheuvel voorstelt). In enkele provincies starten wij al met experimenten op dit gebied. We zijn ons ervan bewust dat dit nog een lange weg is, en dat dit niet direct leidt tot oplossingen op de korte termijn

Wij gaan ervan uit dat met het opvolgen van deze aanbevelingen de geuroverlast vanuit de veehouderij op termijn tot het verleden tijd kan behoren. Wij hopen dat u in uw beleidsadvies de rapporten Verdaas, rapport Biesheuvel en onze aanbevelingen meeneemt. Wij voeren het nieuwe beleid dan graag uit, daarmee bijdragend aan een duurzame veehouderij die in een gezonde verhouding staat tot haar leefomgeving.

Namens de leden van de delegaties vanuit het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Interprovinciaal Overleg

J. Kriens
Algemeen directeur

Henry Meijdam
Directeur